ו' בשבת תשכ"א
25.12.60

(16) <u>מסקנות ועדת השרים לבירור ה"פרשה"</u>

(ירושלים). המשלה הקימה ביום ו' בחשון תשכ"א (30.10.60) ועדת משנה מורכבת משבעה שרים (פ. רוזן, יו"ר, ל. אשכול, י. בן-אהרן, י. ברזילי, ב. מיבץ, ב.ש. שישרית, ח.מ. שפירא), "אשר תעיין בכל החומר הנוגע ב"פרשה" ותגיש מסקנותיה למשלה."

2. ועדת השרים קיימה תשע-עשרה ישיבות. הועדה עיינה בחומר הבא:

א) דו"ח של ועדת אולשן-דורי, אשר לפי הגדרתה עסקה בשאלה אם הקצין הבכיר...נתן הוראות לפעולות "על דעת עצמו, או כפי התגובותו, אם ההוראות שניתנו על ידו היו על דעת שר הבטחון".

ב) דו"ח של ועדת כהן, אשר ביררה את השאלה אם קציני בכירים של הצבא מסרו בקשר עם הפרשה עדות שקר, או הדיחו אדם אחד לשקר, וכן את שאלת הזיופים והעלמת מסמכים.

ג) קטעים מהפרוטוקול של המשפט שהתנהל נגד האדם השלישי בבית משפט מחוזי, הנוגעים לעניין.

ד) פרוטוקול stenografi של הבירורים בועדת חוץ וביטחון של הכנסת, בכל הנוגע לעניין.

ה) דו"ח של היועץ המשפטי למשלה על הממצאים של ועדת כהן.

ו) דו"ח של היועץ המשפטי למשלה על חקירת ארבעה אנשים, שלא הופיעו בפני ועדת כהן, ואשר על חקירתם המליצה ועדה זו.

ז) הפרוטוקולים, העדויות, ומסמכים אחרים בקשר לדו"חות הנ"ל.

יש לציין שהוגש לנו כל חומר שהגשתו נדרשה על ידינו.

3. הועדה לא שמעה עדים. רוב הועדה חיווה דעתו, כי שמיעת עדים איננה במסכותה.

4. ואלו הן מסקנותינו, כפי שהן נובעות מהחומר שהיה לפנינו:

5. כידוע, הגיעה ועדת אולשן-דורי, זמן קצר, באופן יחסי, לאחר האירועים המהווים את "הפרשה" למיכום מיפי זה:

"אין לנו אפשרות לומר אלא כי לא שוכנענו למעלה מכל ספק המתקבל על הדעת כי הקצין הבכיר לא קבל הוראות משר הבטחון. עם זאת איננו בטוחים כי שר הבטחון אמנם נתן את ההוראות".

8../.

(ה ח ל ט ה - מסקנות ועדת השרים לבירור ה"פרשה")

6. בהגיע ועדת אולשן-דורי למסקנה זו קבעה הועדה, כי פעולות מסויימת "נשארו בגדר תעלומה". הכוונה לפעולות שבוצעו לפני התאריך שבו לפי שעמת הקצין הבכיר הוא קבל הוראה להפעלת הפעולות מלבון. ועדת אולשן-דורי לא ידעה, מה שנתברר לפני ועדת כהן, כי עדים שנחקרו על ידי ועדת אולשן-דורי בדבר פעולות אלו, שקרו לפניה וכן גם בבית המשפט. מסקנה זו יוצאת גם מדין-וחשבון כתוב בידי קצין המילואים... שבו מיוחסות גם הפעולות, שבוצעו לפני תאריך ההוראה הנקוב על ידי הקצין הבכיר, למבצעי הפעולות בכללותן.

7. לפני ועדת אולשן-דורי המחזק הקצין הבכיר על מכתב שנכתב ימים מספר לאחרי התאריך שבו, לפי גרסתו, קבל את ההוראה להפעלת הפעולות מלבון, ובו לפי ההעתק שהגיש לועדה, נמסרה המתחילה במלים: "לפי הוראתו של לבון...".

8. חקירת היועץ המשפטי העלתה שהמלים "לפי הוראתו של לבון" לא היו מצויות במכתב המקורי. לפי דברי מקבל המכתב המקורי, הושמד בהיותו בחוץ-לארץ ממנו זה על ידו משעמי בשחון. בענין זה שמע היועץ המשפטי הודעה מפי האדם, אשר העתיק את המכתב המקורי. מתנהלת עכשיו בבידון זה חקירה משטרתית, אולם לצרכי הבירור של ועדת השרים מסתיק לקבוע, שקיימת עילה סבירה להניח, כי הודעה זו היא נכונה, וכי הקצין הבכיר הגיש את ההעתק המזויף לועדת אולשן-דורי כהוכחה, כי קבל הוראה לפעול מלבון.

9. לאמור לעיל יש לצרף מסקנת ועדת כהן הנקראת על ידה מסקנה "בלתי נמנעת", כי הוראות שנתן קצין המילואים בתאריך מוקדם יותר בשנה הקובעת "לא היו הוראות קשר בלבד ושמפעולות המדוברות בהן אמנם בוצעו".

10. לפי שעמת הקצין הבכיר הוא קבל מלבון הוראה בסורה לפעול - בשיחה שהתנהלה ביניהם לפי דבריו בלי נוכחות עדים, בזמן מסויים ובמקום מסויים. המדובר הוא בהוראה לפעול, ולא בשיקולים ובהרהורים. שעמת לבון היא: להד"ם. לאור כל המסמכים הנוספים הנמצאים עכשיו בידינו והיו לעיניכם אין לתת אמון בגירסתו של הקצין הבכיר. יתר על כן העובדות מוכיחות שהוראות לביצוע פעולות קדמו לתאריך שאליו מסתיק הקצין הבכיר את קבלת ההוראה מלבון.

(ה ס ש ך - מסקנות ועדת השרים לבירור ה"פרשה")

אנו קובעים, איפוא, כי לכון לא נתן את ההוראה שליה מתמך הקצין הבכיר וכי מעשה "עסק ביש" בוצע שלא בידיעתו.

11. עלינו להוסיף, כי בחומר שהיה לפנינו אין כל אחיזה לטענה כי ההוראה לקצין הבכיר ניתנה על ידי אדם אחר, בין במערכת הבשחון ובין מחוצה לה.

12. לבסוף עלינו לציין, כי התרכזנו בדיון-וחשבון זה כשאלה אחת בעיקר, והיא אם הקצין הבכיר קבל מלבון את ההוראה לפעול. לא עסקנו ואין אנו קובעים מסמרות בשאלות אחרות, אשר ועדת אולשן-דורי וועדת כהן לפעמים נגעו בהן, כגון שאלת המדיניות הבשחונית הכללית בשנה הקובעת שאלת הניהול, הארגון והמבנון שהיו פגומים ביחידה מסויימת בשנה ההיא, (לרבות שאלת הזיופים והעלמת מסמכים) ושאלת ליקויים מסויימים אחרים, שהיו קיימים בתקופה ההיא, ואשר מקורם היה בין היתר בחומר תיחום ברור של הסמכויות והאחריות בדרג הגבוה. אלה הם נושאים, אשר בירורם איננו עשוי להכיא לשינוי מסקנתנו בענין הפרשה כאמור בסעיף 10. אנו בדעה , איפוא, שיש לראות את בירור הפרשה כנגמר וכמסוכם.

(-) פ. רוזן - יו"ר; (-) ל. אשכול. (-) י. בן-אהרן; (-) י. ברזילי;
(-) ב. מינץ; (-) ב.ש. שישרית; (-) ח.מ. שפירא.

- - -

יג/רו
21.30